

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
لجنة الانتخابات المركزية
The Central Elections Committee

Justice Uzi Vogelman
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي عوزي فوجلان
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט עוזי פוגלמן
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 51/24

העותרת: רשימת מרצ

נגד

המשיבה: מפלגת ש"ס התאחדות הספרדים העולמית שומרי תורה

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959

בשם העותרת: עו"ד אורי הברמן; עו"ד דרור בן אבי
בשם המשיבה: עו"ד ישראל באך

החלטה

1. העותרת, רשימת מרצ, טוענת שהמשיבה, רשימת ש"ס, מחלקת בקלפי בעיר הרצליה קמעות כתובים שכוללים הבטחה עבור מי שיצביע למפלגת ש"ס (להלן: החפצים). נטען בעתירה כי חלוקת החפצים היא הפרה של סעיף 8 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה), ושל סעיף 122(6) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט–1969 (להלן: חוק הבחירות), ומשכך התבקשתי להוציא צו מניעה בהתאם לסמכותי בסעיף 17ב לחוק דרכי תעמולה. עוד טוענת העותרת כי בשים לב לכך שהמשיבה מחלקת את החפצים חרף החלטות שניתנו בעניינה בהקשר זה בשלוש מערכות הבחירות הקודמות, "מתבקש להשית על המשיבה הוצאות עונשיות". לעתירה צורפו תמונות של החפץ, שעליו תמונת הרב עובדיה יוסף, כמה פסוקים, העתק של "כתב יד קודשו של מרן" והכיתוב "למען ירבו ימיכם וימי בניכם".

2. המשיבה טוענת בתגובתה כי בניגוד להחלטות שניתנו בעניינה במערכות הבחירות הקודמות, הפעם סמלה ושמה אינם מופיעים על החפצים; כי אין לחפצים ערך כלכלי בפני עצמם; וכי הם מחולקים לכל דורש, ללא התניה בהצבעה וללא הבטחה. משכך, נטען, אין מקום לקבל את העתירה.

3. לאחר שעיינתי בעתירה, בנספחיה ובתשובה לה, באתי למסקנה שדינה להתקבל. סעיף 8 לחוק דרכי תעמולה קובע: "לא תהא תעמולת בחירות קשורה במתן מתנות". השאלה מתי הענקת

חפץ היא בבחינת "מתנה" לפי חוק דרכי תעמולה, הוכרעה בהרכב מורחב של בית המשפט העליון בעניין שרלי הבדו (דנג"ץ 1525/15 טיבי נ' מפלגת ישראל ביתנו (23.8.2017)). נקבע כי יש לבחון את ערכה של המתנה בעיני הבוחר הסביר, ואם בעיני התכלית הדומיננטית של הענקת החפץ חורגת מ"מדיום לקליטת המסר התעמולתי" – הוא יבוא בגדר מתנה (שם), בפסקה 18 לפסק הדין של הנשיאה מ' נאור). במערכות הבחירות האחרונות נתנו יושבי ראש ועדת הבחירות המרכזית החלטות בעניין חלוקת מתנות בידי המשיבה: בתב"כ 66/21 מפלגת מרצ נ' ש"ס – התאחדות הספרים שומרי תורה (9.4.2019) נבחנה חלוקת נרות שבת בתוך קופסה שנשאה את לוגו הרשימה ואותיותיה – ונקבע כי המשיבה הפרה את הוראות הדין (ראו גם תב"כ 67/22 רשימת המחנה הדמוקרטי נ' מפלגת ש"ס (23.9.2019)). בתב"כ 47/23 רשימת העבודה-גשר-מרצ נ' ש"ס התאחדות הספרדים העולמית שומרי תורה (2.3.2020) נבחנה חלוקת קופסה שעליה תמונת הרב עובדה יוסף והכיתובים "מדינה יהודית" ו"ש"ס", שני נרות שבת וקמע שעליו תמונת הרב עובדיה יוסף וכמה פסוקים. נקבע כי די בכך שהחפץ חולק ביום הבחירות ומופיעות עליו האותיות ש"ס בליווי לוגו המפלגה, ולצידן תמונות הרב עובדיה יוסף, כדי להורות למשיבה לחדול מחלוקתו.

4. המשיבה טוענת כאמור שבניגוד למקרים הקודמים, הרי שבחפצים נושא העתירה אין אזכור למפלגת ש"ס, וכי הם מחולקים למצביעים ללא שיוך פוליטי. לא מצאתי כי בטענותיה אלו יש כדי לשנות מן המסקנה שלפיה מדובר במתנה לפי חוק דרכי תעמולה. החפצים מחולקים ביום הבחירות מחוץ לקלפיות בידי אנשיה של המשיבה. מדובר בחפצים מעוצבים אשר כוללים את תמונתו של הרב עובדיה יוסף – מייסד המשיבה ומי שהיה הראש הרוחני שלה שנים רבות – העתק מכתב ידו ופסוקים שונים. החפצים אמורים להקנות "שמירה" מטעמו על מחזיקיהם, כלומר יש להם ערך רוחני של ממש בעיני המקבלים אותם. לכן אני סבור כי מדובר בחפץ שעיקר שימושו אינו תעמולת בחירות (בשונה מכפתורים, מדבקות וכובעים), ושיש לו ערך אחר בעיני הבוחר הסביר. מזאת נובע שהופרו הוראת סעיף 8 לחוק דרכי תעמולה. משכך, יש להורות למשיבה לחדול מיידי מחלוקת החפצים נושא העתירה. לאור מסקנתי זו אין צורך להכריע אם לפנינו "קמע" לפי סעיף 122(6) לחוק הבחירות.

5. העתירה מתקבלת אפוא. מוצא בזאת צו מניעה למניעת המשך חלוקת החפצים. המשיבה תישא בהוצאות העותרת בסך 3,000 ש"ח.

ניתנה היום, י' בניסן התשפ"א (23 במארס 2021).

עוזי פוגלמן

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-24

